

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'ın Lice ilçesinde bulunan Birkleyn Mağaraları, yalnızca kültürel mirasıyla değil, jeolojik yapısı, yer altı ve yer üstü su sistemleri, biyolojik çeşitliliği ve doğal peyzajıyla korunması gereken hassas alanlardan biridir. Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre Birkleyn Mağaraları'nın yakınında planlanan kalker ocağı ve kırma-eleme tesisi projesine ilişkin süreçte yeni gelişmeler yaşanmıştır. Patlatmalı madencilik faaliyetleri sonucu oluşabilecek titreşim, toz emisyonu, gürültü ve ağır araç trafiğinin mağaraların doğal yapısı ile çevredeki ekosistem üzerinde geri dönüşü olmayan etkiler yaratabileceği yönünde ciddi kaygılar bulunmaktadır.

Son yıllarda Diyarbakır genelinde Hasandin Yaylası, Kulp Vadisi, Dicle Havzası ve benzeri alanlarda madencilik ve enerji projelerine ilişkin tartışmaların artması, çevresel etki değerlendirme süreçlerinin bilimsel, şeffaf ve kamu yararını esas alan bir anlayışla yürütülmesi gerektiğini bir kez daha ortaya koymaktadır. Ekolojik bütünlüğün korunması yalnızca çevre politikalarının değil, gelecek kuşaklara karşı kamusal sorumluluğun da gereğidir.

Bu bağlamda;

- 1- Birkleyn Mağaraları yakınında planlanan kalker ocağı ve kırma-eleme tesisi projesine ilişkin ÇED sürecinin mevcut durumu nedir?
- 2- ÇED dosyasında patlatmalı üretimin mağaraların jeolojik yapısı, arkeolojik alanlar, yer altı su sistemi ve biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkilerine ilişkin bağımsız bilimsel raporlar bulunmakta mıdır?
- 3- Projenin oluşturacağı titreşim, toz ve gürültünün Birkleyn Mağaraları üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca ayrıca bir uzman incelemesi yaptırılmış mıdır?
- 4- ÇED sürecinde yerel halkın, ilgili meslek odalarının, üniversitelerin ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri hangi yöntemlerle alınmış, bu görüşler karar sürecine nasıl yansıtılmıştır?
- 5- Projenin uygulanması halinde oluşabilecek çevresel zararların önlenmesine yönelik hangi somut tedbirler öngörülmektedir?
- 6- Bilimsel değerlendirmeler sonucunda Birkleyn Mağaraları veya çevresindeki doğal ve kültürel varlıklar açısından geri dönüşü olmayan risklerin tespit edilmesi halinde Bakanlığınız projeyi durdurmayı veya iptal etmeyi değerlendirecek midir?